

56

Wiadomości z Krakowa, y różne Cudzo- ziemskie 25. Ianuarij, 1704.

Die 20. *currentis* zawitał tu z Rzymu, w dobrym z łaski Bożej zdro-
wiu I. M. X. Nuncyusz Spada nazwany, *Archiepiscopus Thebarum*, de-
stynowany a *S. Sede Apostolica*, do Dworu Naiśnieyszego Krola I. Mci
Polskiego *ad assistendum*: Stanął u WW. OO. Millionarzow na Stra-
domiu *fundationis S. P.* Xiążęcia I. Mci Małachowskiego Biskupa Krá-
kowskiego, gdzie, potey w rytyracie zostawć będzie, poki nie będzie
mieć audiencyey u Naiśnieyszego Krola I. Mci P. N. Miłościwego.
pomieniony Prálat wielce godny & *magnarum qualitatum subiectum*: Kto-
remu wizytę oddał witając go I. W. I. M. X. Biskup Chełmiński, y in-
ni Ich M. M. X. X. Prálati tu *presentes*. Magistrat Krakowski & *Alma*
Universitas cum debito Cultu venerationis witała, iako też roznych Kon-
wentow Przełożeni. Przed kilką dni przyiachał tu *in optima va-*
letudine I. W. I. M. X. Adam na Rostkowie Rostkowski Bi-
skup Philadelwski Suffragan Łucki &c. &c. *in Comitatu Dwo-*
ru swego, Ktoemu różni IchMość wizyty oddają. Mając go wízy-
scy IchMość w osobliwej Strymie iako *Magnarum Qualitatum Antistitem*.
Die 21. wszczął się tu był ogień na Rogacki Vlicy między Kościo-
łem S. Mária a S. Kázmierza y wniemałym niebezpieczeństwie były
inrze pobliskie Domy y Kámenice: ponieważ ten dzień był wie-
trzyzny lecz przecię *secundante Auxilio Divino* y ludzi ktorych I. M. P.
Generał Major Wenedier Komenderował do gáżenia y rozerwania
ognia ktorzy też tam blisko będące prochy *in conservatione* fálwowáli
y ogień ten ugásili, iednak przecię dwa Domy *consumavit*. Była tu
wten dzień wielka ostrożność iako też y winne jest za pilnym dozo-
rem I. M. Pána Generála Majora Wenedyera komendę tu mającego,
ktory uważając *consequentias* przy takowey okazyey, kazał Bram przy-
wrzeć, Warcie w parádzie stać. Kontynuią tu rezydencyą swoją Iá-
śnie Wielmożni IchMość PP. Kásztelanowie Káliski y Chełmski,
także y inni IchMość wíszcy, o ktorych się przyjeździe w przelżłych
Gázetách oznaymiło. Są też tu iuż od tygodnia IchMość PP, Po-
stowie Wielgopolscy.

Z Rzymu' 29. Decembris 1704.

OCiec S. przez wíszkie Święta Národzenia Páńskiego Sam *aspi-*
cebat Sacris functionibus cum summo zelo pietatis a z wielkim zbu-
dowaniem káżdego. W dzień Národzenia Páńskiego śpiewając Sam
Mszą Świętą w Kościele S. Piotra, gdzie była y Naiśnieysza Krolo-
wa I. M. Polska Wdowa, po prześpiewaney Ewángelicy miał *summa*
eruditionis Exortę Dux Salwiaty nazwany będąc *maligna febri infectus in*
summa

Summo periculo vite zostawał, około którego wielkie staranie mieli tamteczni Medycy aby go z rąk ciężkiej choroby wyprowadzić mogli, iakoż po wzięciu chyny 6. godzin *quiescebat*, z kąd była przecie iakakolwiek nadzieia poprawy zdrowia jego. Kardyнал Spinola y Kardyнал Arquian w słabym także zostawali zdrowiu, będąc w podeszłym wieku.

Z Wenecyey 5. Ianuarij.

Listy z Konstantynopola przyniosły tu wiadomość iako Porta wielce starała się Domowe uspokoić *motu*, które iuż po większej części uśmierzały się, przyjeżdżali tam od Rebelizantow z Węgier Posłowie, *petendo assistentiam* od Porty *demonstrando* oney, że przy terażniejszych konjekturach y sukcesach Rebelizantow mogłaby znów dostać Prowincyey iakiey w Węgrzech, lecz Porta niechęciała *adherere persuasionibus eorum*, iż ieżeli swemu własnemu Panu nie są wierni & *consurgunt contra eum* mniemyby Porcie byli przychylni. Rzeczpospolitey Wenecki Rezydent mając u Sułtana audyencyą, był mile przyjęty, z kąd Rzeczpospolita Wenecka *bonum omen sumit*, że Porta zechce podług zawartych traktatow w dobrej z Rzeczpospolitą zostać korrespondencyey.

Od Woyska Cesarzkiego y Frącuskiego te Wiadomości są, iż po Mowimentach wroźne strony które czyniły dywizye Woyska Cesarzkiego mąsieruiąc, przez co Frąncuzom dywersyą czyniły, *tandem* przelzedszy Cesarscy *sine ulla oppositione* Frąncuzow w 16. tysięcy ludzi ze 24. dział Rzekę Sekua nazwaną ku Cárpi nazwanemu y Modenie przyszlizli do experymentu z Frąncuzami attakuiąc młyn pewny, z którego Frąncuzowie sakodźili wielce mąsieruiącym Cesarzkim, drugi zaś Rykontr Cesarscy mieli z Frąncuzami attakuiąc *Quisello* mieysce *importantia* które byli opánowali Cesarscy, a Frąncuzowie chcieli ich rugować z niego. gdzie *Monsieur Bezons locum tenens Generalis* Frąncuski został postrzelonym y wiele ianyeh Officerow Frąncuskich tak w pierwszym experymentcie iak y w drugim *cum insigni clade* Frąncuzow, których poránionych na kilku wozach do Mantuey wieźli. Z Cesarzkich zaś nie tak wiele w tych utarczkach zginęło, którzy potym abandonowali pomienione mieysce *Quisello* rytyrując się do mieysca nazwanego Konkordya; które Frąncuzowie znówu attakowali, lecz im Cesarscy mocny odpor dáli. Słychać było iż General Sztaremberg miał się złączyć *cum Sabaudienfibus*.

Z Mádrydu 11. Decembris.

Przyiachał tu do Dworu Ablegat Xcia I. Mci Elektora Bawarskiego Baron Simeoni, który zaraz był na audyencyey partykularney u Xiążęcia *de anzu* Krola Hiszpáńskiego. Minister Portugalski iuż z rad wyia-

57

wyłączał na Graniec. Wierc za przyjazdem naszego będą znaki wojny zaczęcia. Krol I. Mość Hiszpański obiecuje sobie iść ku Andaluzycy *extrema dura* y Galiicy, aby poćieszył prezencją swoją lud tamteczny. Z Bádous przyszła wiadomość iż z tamtąd wiele znacznych Officerow poszło, których pokrewnych tu poareztowano.

Z Chagi 1ma Ianuarij.

Powziawszy Krol I. Mość Polski wiadomość od Cesarza I. Mći *de proclamatione Archiduci Austriæ in Carolum Quintum Regem Hispaniarum* przyznał go także za Krola Hiszpańskiego, y zaraz 26. Decembrũ wysłał extra ordynaryinego Ablegatã Gezdotã z powinowaniem do Krola Nowego Hiszpańskiego o czym pomieniony Ablegat Krola I. Mći Cesarzskim Stanam dał tu wiadomość & *ministri extraneorum Principum*. Ponieważ już okręty reparowane które od wichru wielkiego były popłowane, y nawałności Morskie ustały: więc pewnie w tych dniach *prosequetur viam suam*. Krol I. Mość Nowy Hiszpański *Carolus Quintus* za którego przybyciem do Portugaliy *Speratur* że *recedent à Philippo Quinto Hispani*, & *accedent ad Carolum suum*. Z Sztokolmu piszą iż *Consiliarius aulicus Regius Leonflez* pro *ablegato extra-ordinario* naznaczony do Krola I. Mći Pruskiego iedzie Crontrẽm do Francyey, a *Leveneron* do Angliey. Elector Coloniz żyje, nie tak iako udali byli. *Ex Imperio* słychać że Noremberg zostaje *in obsidione*, Passave Miasto które *distat* 30. mil od Wiednia X. I. M. Elektor Bawarski wziął, y o Lincu Mieście powiada iż się poddało.

Z Wiednia 16. Ianuarij.

Przyszło tu było *ex Austria Superiori* kilka Regimentow Duńskich, które wypocząwszy kilka dni poszły *versus Poseniam* iako też y Regiment Barcid Dragonicy, który przyszedł był *ex Imperio*. Ludzi też 200. zaciąganych od tuteyszych Kupcow, y od innych kondycyey ludzi poszło na granice Węgierskie *ad custodiendum*. Powrócił tu *ex Posenia* I. M. Pan General Slick, gdzie się X. I. M. Egeniusz Sabaudiz znajdował. Pomieniony General *retulit*, że *in optimo statu defensionis* tamten kraj jest, mogąc *resistere* insultom Rebelizantow. Z Passawy przyszła tu wiadomość, iż Bawarczykowie tamto Miasto opánowali. Więć Dwor amarykuie na tamtecznego Biskupa, że niechciał *præsidium* przyjac Cesarzskiego, z kąd *in suspicionem* zostaje, lecz też przyszła powym wiadomość iż Cesarcey wpadli byli w Prowincyã Bawarskã, z znaczną szkodã X. I. Mći Elektora Bawarskiego, o czym trzeba pewnieyszych *particularitates* czekać. Z Flandryey była w Wiedniu wiadomość, iż Anglikowie z Olędrami poczęli atakować Anwerfę.

Z Warszawy die 22. Ianuarij 1704.

W Pułtuskũ stanął Generał szw. Klausbuden *enruiet* w 1000 ludzi y wydał Palery, aby z każdego Dymu po 86. rynnow do niego importować.

wano *sub pana intendij*. Collegium Iezuickie, Klasztor Reformacki, Kamie-
nice, ktore nie pogorzały, *Praetorum & Canonorum* w rezydencyą zoł-
nierską obrocił. P. Piłarza Zakroczymskiego, iż Taryfły nie wydał, w
Domu rzeczy jego sequestrawwszy z sobą przyprowadził, za instancją
Xcia Imci Kárdynała, otego, *dimisit; accepta* jednak *submissione*, że mu
wyda *veram & realem Tariffam* Ziemi Zakroczymskiej. Tam tedy w
Pułtuskus *usq; ad hanc diem* rezydują, lecz *proposuit* iż tu ma przyść do Wár-
szawy, o czym gdy się dowiedział, Xżę I. M. Kárdynał posłał do niego,
iż nie może tu bydź, kędy się zaczęły *Consilia publica, securitatem Regni pro-*
spicientia, czas pokaże co odpowie.

Seymik w Ziemi Nurskiej odprawował się, *conclusum*, na nim, kon-
trybucyey Szwedom nie dawać, czynić rezytencyą, wśladac na koń, o-
brano dwoc h Rotmistrzow P. Tąńskiego, y P. Sielskiego, do których
skupiło się kilka set Szlachty *cum proportionem resistendi* Szwedzkim Exa-
ktorom, *sponderunt* sobie, ieden drugiego nie odstępować, lecz gdy
zblżyło się do nich kilkadziesiąt koni Szwedow, musieli się salwować
znaczną konfuzyą, znaczniejszych kilkunastu wzięto, innych po ple-
cach bito, PP. Rotmistrzowie uskrobali, iest P. Tąński, Dobrą jego wy-
rąbowane, Łomżyńska Ziemia *concluserat* u siebie także wśladac na koń,
czyli to przyidzie do efektu czas pokaże.

Ze Gdańska iest wiadomość iż okręty ktore wyszły *cum spolijs* z Pol-
ski *per naufragium* poginęły, pod Gelzenburgiem rozbiło się ich sześć,
pod Boneholmem pięć, po kikoro ludzi z nich się salwowało: o tych
Okrętach co się były powrociły pod Gdańsk, y znowu ordynowano do
Szwecyey, czyli zaszły nie miałz wiadomości.

Generał Szeimbok wyiachał z Gdanską bardzo poalterowany, bo wiego *nau-*
fragijs naufragium, jego spolia poginęły. W Prusiech Brąndeburskich trwoga wiel-
ka y w famym Krolewcu boia się tam Moskwy. Z Litwy iednak nemiałz wrado-
mości czyli Moskwa iest w Máriaie albo nie. Poczta Krolewiecka rozsiała się
iákoby z Kurlándyey sześć Regimentow miało iść Szwedow *in obsequium* kána swego.

Krol Szwedzki w Helzberku rezyduje *cum Consiliarijs & Cancellaria sua*, w
Wármiey Woysko jego stoi *& exigit contributiones*. Na Zulawach Málborskiej,
Elblaskiej iuz dwa tysiacé Drágoniey zaciagnono, ieszcze więcey zaciagac maia.

Gdansk *sperat omnem securitatem confidendo* Protekcyi *Viciorum Principum &*
assistentia Hanseatica, w Málborku *incessanter* robia prochy bomby y drábiny, y
iuz tego wiele sporządzili Szwedzi *in quem finem* y amunicya sporządzia *non constat*.

Tu do Wárlzawy coraz to więcey przybywa PP. Wielkopolskich, lecz ten *congres-*
sus aby *in plensiori numero* mogli bydź traktowany, ma *differrri usq; ad 30. prui.*

Z Woiewodztwá Płockiego *multi compaerunt* y co dzien ich przybywa. 184
prasentii PP. Poslowie Gorbyńscy mieli audyencya u X. I. M. Kárdynała delibera-
iac iż *amplectuntur Considerationem ut sit salva Respublica*, oraz przyobiecuiac *pro*
consilio prasenti comparere y zobopolnie rádźić *de salute publica*.

Die 25. prasentii przyiachał tu z Helzberku P. Wagszlágier, oddał listy X. I. M.
Kárdynałowi, y Pánu Máriałkowi Konfeder áckiemu a *Ministro Suetico* powiada
że *pro nunc* niema żadnego Cháráktetu, obiecuie iednak prędko P. Podkárbiego
W. X. L. i *& subsequenter*, Kommissarzow Szwedzkich iezeli tego potrzeba będzie